

Könyvespolc Környezetvédelem és egészségnevelés

A környezet és egészség védelmére nevelés nem kis feladatot ró a szülőkre, nevelőkre. Szükségesnek látszik egy új, interdiszciplináris szemlélet kialakítása, mely összefüggéseiben láttatja a valóság elemeit, ötvözni tudja a tantárgyakat egy új magatartásforma, új társadalmi viszonyulás kialakítása érdekében. Egyre gyakrabban hallunk kezdeményezésekről, melyek új lehetőségek bemutatásával kívánnak segítséget nyújtani ehhez, s ez a könyv is ilyen.

A JGYTF Kiadó gondozásában, 1992-ben kiadott jegyzet hazai és nemzetközi szakemberek tapasztalatainak összefoglalásával, az oktatás és nevelés egészség-fejlesztő feladatának sokszínűségét tárja az olvasó elé. Az írások többsége nem annyira konkrét ötleteket, mint inkább általános áttekintést nyújt a leendő és gyakorló pedagógusok munkájához.

„Az egészségfejlesztés nemcsak az egészségügyi ágazat feladata, hanem a társadalom minden területétől újszerű megközelítést vár elolvassuk a könyvben. És ha azt kérdeznénk, hogyan, hol kapcsolódik a környezetvédelem, a környezeti nevelés és az egészségnevelés, erre már a könyv előszavában utal a szerkesztő Benkő Zsuzsanna. „Az emberek és a környezet közötti bonyolult kapcsolatok képezik az egészség társadalomökológiai megközelítésének alapját. A világ, a nemzetek, a régiók és a közösségek általános vezérelve egyaránt az, hogy támogatni kell a kölcsönös gondoskodást, örködni kell egymás egészsége, közösségeink és természeti környezetünk felett” – írja.

E kölcsönösség szellemében ismerteti a kötet a természet- és környezetvédelem eddigi történetét, eredményeit, jövőbeni terveit, feladatait, mintegy „láttelelet” nyújtva hazánk természeti állapotáról, összefüggésbe hozva a természetvédelmi jogszabályokkal, előírásokkal. Ugyanakkor támpontokat is kaphatunk a technikai-környezeti nevelés tekintetében adatbázisok, esettanulmányok bemutatásával. De ezek mellett kitér a kötet olyan fontos és újszerű területek tanulmányozására is, mint a szellemi környezetszennyezés, hiszen mi más lenne, ha nem az, a tömegkommunikáció egyes elemeinek hatása a gyerekek lelki, szellemi fejlődésére?! Tanúi vagyunk hagyományok látványos pusztulásának és új szokásrendek kialakulásának, s mindez nem feltétlenül pozitív előjelű, bár egy rendkívül szocializáló, a tájékoztatást elősegítő és felgyorsító erejű tényező eredménye.

A különböző hazai és külföldi oktatási modellek bemutatása bátorítást kínál az újra, jobbra vágyó szakembereknek. Szerepük és helyük a nevelőmunkában egyértelmű, kérdés azonban, hogy a felvetett programok mennyiben illeszthetők a hazai szociális és oktatási rendszerbe. A hazai kísérletek eredményei a közeljövőben valószínűleg meghatározó jelentőségűek lesznek. Álljon itt egyetlen példa: a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói számára német mintára kidolgozott egészségnevelési kurzus. A tanterv készítői felismerték, hogy a tanári diploma megszerzésének feltétele, hogy a filozófia, pszichológia, pedagógia, szociológia mellett a hallgató olyan ismeretekre tegyen szert, amelyek „segítik és motiválják az egészségnevelő munkát” Persze ezen a területen is, akárcsak a környezeti nevelés, a környezettudatos magatartás kialakításában nagyon fontos, hogy „az iskola egész szellemisége, amelyet az iskola légköre, rendtartása, az uralkodó viselkedési normák, a tanároknak a növendékek iránt tanúsított magatartása” e célt szolgálja.

A korai deviáns viselkedési formák, magatartászavarok komoly veszélyt jelentenek a ma és a jövő nemzedékének. Egyre gyakrabban kerülünk szembe az agresszív, dohányzó serdülők, a depressziós fiatalok látványával. Tudjuk, ez világméretű jelenség. A zavarok

korai felismerése, a kiváltó okok felderítése és orvoslása halaszthatatlan feladatok elé állítja a szociális hálózat szakembereit.

Az ígért új módszerek konkrét bemutatásával azonban jobbára adós marad a könyv, hiányérzetet, ám/és az örök javító szándék igényét hagyva maga után. (JGYTF Kiadó, Szeged, 1992.)

(Vágó)